

PREZYDENT MIASTA
Tomaszowa Maz.

Tomaszów Mazowiecki, dn. 28 lipca 2025 roku

Radny Piotr Kucharski

06.08.25

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Tomaszowa Mazowieckiego

Barbara Klatka

BIURO
RADY MIEJSKIEJ
w Tomaszowie Maz.

4.08.2025. Jey
(375)

Pani

Barbara Klatka

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Tomaszowa Mazowieckiego

Znak: WAK.0003.98.2025

W odpowiedzi na interpelację Pana Piotra Kucharskiego, Radnego Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego, złożoną w dniu 9 lipca 2025 roku, dotyczącą strategii przeciwdziałania spadkowi liczby ludności i odpływowi młodych ludzi, informuję, że Miasto Tomaszów Mazowiecki od lat podejmuje wszelkie możliwe działania, które są w kompetencjach samorządu i mają realny wpływ na decyzje młodych ludzi o zamieszkaniu w naszym mieście.

W ramach polityki mieszkaniowej stale zwiększamy zasób mieszkań komunalnych i socjalnych — budujemy nowe bloki w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej (docelowo 500 mieszkań), remontujemy kosztowne, zabytkowe kamienice (14 mieszkań w trakcie remontu) zgodnie z wolą radnych — choć za te środki w nowym budownictwie powstałoby o wiele więcej mieszkań. W ramach programu „Mieszkanie TM Plus” powstało 75 lokali.

Inwestujemy w nowoczesne żłobki — we wrześniu otwieramy kolejny obiekt, dzięki czemu rodzice mają dostęp do bezpłatnej opieki nad dziećmi. Zapewniliśmy również darmową komunikację miejską, nowoczesny tabor autobusów hybrydowych i elektrycznych, a dzięki karcie mieszkańca, rodziny mają szereg ulg i zniżek — od parkowania po paliwo.

Dbamy o jakość życia — rozbudowaliśmy monitoring miejski z 1 kamery w 2014 roku do ponad 130 obecnie. Bezpieczeństwo to fundament przy wyborze miejsca do życia — dlatego z niepokojem obserwujemy to, co się dzieje w kwestii migracji. Rewitalizujemy i rozwijamy tereny zielone — Park Bulwary, Park Solidarność, Przystań Miejska, rezerwat Niebieskie Źródła — tworząc atrakcyjne warunki do wypoczynku i rekreacji — wszelkie opracowania naukowe wskazują, że jest to jeden z ważnych czynników „miastotwórczych”.

Mimo to, samorząd nie jest w stanie sam rozwiązać problemu wyludniania się miast — bo to zjawisko, na które wpływ mają przede wszystkim czynniki, na które samorząd nie ma wpływu. Napotykamy również lokalne bariery:

- Rada Miasta nie zgodziła się na inwestycję w termy z funkcją uzdrowiskową, co uniemożliwiło rozwój nowoczesnej oferty prozdrowotnej i turystycznej.
- Rada Miasta nie przyjęła także Planu Zagospodarowania Przestrzennego przy drodze S8 przekształcających tereny rolne na inwestycyjne — co poważnie ogranicza możliwość pozyskania dużych inwestorów i tworzenia dobrze płatnych miejsc pracy.

Mimo tego szukamy rozwiązań — rozmawiamy, wspieramy — inwestujemy w edukację — choć przypomnę, że miasto nie zarządza szkołami średnimi, co też utrudnia prowadzenie polityki związanej z kadrami na rynku pracy.

Podsumowując, nie rozwiążemy wszystkich problemów bez wsparcia państwa i racjonalnych decyzji na szczeblu centralnym. Prawdziwą skalę wyzwania pokazują liczby.

Z analizy szczegółowych danych przygotowanych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS), dotyczących struktury wiekowej ludności wynika, że sytuacja demograficzna w Polsce zmienia się w ostatnich latach analogicznie do większości krajów europejskich. Społeczeństwo polskie jest społeczeństwem starzejącym się. W ostatnich 5 latach można zaobserwować jednoznaczny spadek liczby dzieci najmłodszych (w grupie wieku 0-2 lata) oraz wzrost liczby ludzi w wieku 65 lat i więcej. Na terenach gmin miejskich i części miejskiej gmin miejsko-wiejskich spadek liczby dzieci najmłodszych w 2024 roku w stosunku do 2020 roku wyniósł 22,7%.

Prognoza ludności Głównego Urzędu Statystycznego na lata 2023–2060 wskazuje, że liczba ludności Polski będzie systematycznie spadać. W 2023 roku liczba ta wynosiła około 37,6 mln osób. Według GUS do 2060 roku liczba ludności ma zmniejszyć się do 30,9 mln, co oznacza ubytek o 6,7 mln osób, czyli o około 22%. Kluczowym powodem tego stanu jest ujemny przyrost naturalny oraz wspomniane już starzenie się polskiego społeczeństwa. Jednocześnie będzie się zmniejszać liczba kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), co przełoży się na dalszy spadek liczby urodzeń. W 2023 roku urodziło się 273 tys. dzieci, a w 2024 roku ok. 252 tys.

Z materiału Instytutu Badań Edukacyjnych – Państwowego Instytutu Badawczego (IBE), działającego na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, pt. „Małe szkoły. Wyzwania

i wybrane rozwiązania z innych krajów” (Warszawa 2025) jednoznacznie wynika, że malejąca liczba uczniów i funkcjonowanie małych szkół stanowią narastające wyzwanie w wielu krajach ze względu na szereg czynników demograficznych, ekonomicznych i społecznych.

Najnowsze statystyki opublikowane przez Eurostat rzucają nowe światło na strukturę rodzin w krajach Unii Europejskiej (UE). Z danych wynika, że aż 76,4% rodzin w UE nie wychowuje dzieci. Tylko nieco ponad jedna czwarta gospodarstw domowych - 23,6% - to rodziny z dziećmi. Zdecydowana większość rodzin wychowujących dzieci w Unii Europejskiej ogranicza się tylko do jednego potomka: prawie połowa rodzin (49,8%) ma tylko jedno dziecko. Rodziny z dwojgiem dzieci stanowią 37,6%, a te z trojgiem - zaledwie 12,6%. Panuje moda na bezdzietność, młodzi ludzie coraz później zakładają rodziny lub w ogóle rezygnują z potomstwa. To nie jest trend lokalny ani wyłącznie polski — to poważny problem całej Europy.

Dlatego polityka demograficzna wymaga spójnej i długofalowej strategii rządowej, a nawet współpracy na poziomie Unii Europejskiej. Samorząd — przy najlepszych chęciach i największych inwestycjach — nie odwróci sam trendu, który ma podłoże kulturowe, ekonomiczne i globalne.

Tego typu zjawiska demograficzne dotyczące całej Polski, w tym również naszego miasta, wymagają więc skutecznych i pilnych rozwiązań systemowych, z których będą mogły skorzystać samorządy w taki sposób, aby niwelować ich skutki właśnie na poziomie lokalnym, w tym, w obszarze funkcjonowania samorządowej oświaty. Dlatego też miejski samorząd na bieżąco analizuje i reaguje na informacje przekazywane m.in. przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Informuję, że w dniu 15 lipca br. Minister Edukacji skierowała do uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji publicznych projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo oświatowe i niektórych innych ustaw. Projekt ma na celu wprowadzenie do porządku prawnego regulacji przede wszystkim pozwalających na dostosowanie edukacji na poziomie szkół podstawowych do zmian demograficznych, chroniąc przy tym – tam, gdzie jest to możliwe – usytuowane blisko domu rodzinnego, bezpieczne miejsca edukacji dzieci – szkoły podstawowe. Zakłada się w nim m.in.:

1. Uelastycznianie przepisów dotyczących funkcjonowania szkół podstawowych, w tym uproszczenie procedury przekształcenia szkoły i tworzenia filialnej szkoły podstawowej,

w szczególnie trudnych warunkach demograficznych i geograficznych. W projekcie przewidziano, że w przypadkach uzasadnionych trudnymi warunkami demograficznymi lub geograficznymi będzie możliwe tworzenie szkół podstawowych obejmujących strukturą organizacyjną klasy I–III, klasy I–IV albo klasy IV–VIII oraz szkół podstawowych filialnych obejmujących strukturą organizacyjną klasy I–III lub I–IV. Projekt zakłada możliwość, aby szkole macierzystej podporządkowana była więcej niż jedna szkoła podstawowa filialna. Uelastycznienie w tym zakresie pomoże uchronić przed likwidacją szkoły podstawowe o niskiej liczbie uczniów i umożliwi pozostawienie miejsca edukacji blisko domu.

2. Uelastycznienie przepisów dotyczących organizowania nauczania na pierwszym etapie edukacyjnym w klasach łączonych, w szczególnie trudnych warunkach demograficznych.
3. Wprowadzenie możliwości wykorzystania nieużywanych części budynków oświatowych, do zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności. Projekt przewiduje możliwość realizacji w budynkach przedszkoli, szkół lub placówek zadań własnych JST związanych z zapewnieniem opieki dzieciom do lat 3, uczeniem się przez całe życie, polityką senioralną, ochroną zdrowia, kulturą oraz wdrażaniem programów pobudzania aktywności obywatelskiej. Propozycja ma być rozwiązaniem sprzyjającym uniknięciu likwidacji prowadzonych przez JST szkół podstawowych i jednocześnie pozwalającym na uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i społecznych środowiska lokalnego.
4. Rezygnację z wiążącej opinii kuratora oświaty wydawanej w sprawie ustalania sieci szkół i przedszkoli prowadzonych przez JST. Rozwiązanie to ma wzmocnić samodzielność jednostek samorządu terytorialnego w tym zakresie.
5. Doprecyzowanie, że szkoła publiczna / przedszkole prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego mogą zostać zlikwidowane, po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty, jeżeli ich likwidacja nie pogorszy warunków nauki, wychowania i opieki uczniów likwidowanej szkoły / przedszkola oraz uczniów szkoły lub szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki.

Proponowane w ustawie rozwiązania mające na celu wprowadzenie regulacji pozwalających na dostosowanie edukacji na poziomie szkół podstawowych do zmian

demograficznych, mają dać samorządom możliwość pewnej racjonalizacji sieci szkół, a tym samym otworzyć perspektywę do zahamowania procesu gwałtownego wzrostu kosztów oświatowych w wyniku m.in.: postępującego niżu demograficznego, wewnętrznej migracji i emigracji zagranicznej. Zaproponowane rozwiązania nie tyle mogą wygenerować oszczędności, co pozwolą ograniczyć narastające koszty w wyniku czynników niezależnych od JST.

Zatem plany organu prowadzącego związane z siecią szkół i przedszkoli w Gminie – Miasto Tomaszów Mazowiecki uzależnione będą od tempa, sposobu i jakości wprowadzania zmian systemowych, a decyzje mogą być podjęte na podstawie wprowadzonych do porządku prawnego rozwiązań ustawowych, mających otwierać zróżnicowane możliwości organizacyjne w sferze edukacji samorządowej. W związku z powyższym odpowiedź na tak postawione przez Pana Radnego pytanie może być udzielona, po wejściu w życie projektowanych zmian.

Należy jednocześnie podkreślić, że w każdym roku szkolnym liczbę oddziałów przedszkolnych i szkolnych wyznacza obywatąca się na dany rok szkolny rekrutacja do tych placówek, a ogólna liczba oddziałów w tomaszowskich samorządowych szkołach i przedszkolach (przy średniej liczebności oddziałów – ok. 23 uczniów), w ostatnich trzech latach nie notuje rażących spadków i przedstawia się następująco:

- rok szkolny 2023/2024 – 248 oddziałów (5844 uczniów),
- rok szkolny 2024/2025 – 254 oddziały (6008 uczniów),
- rok szkolny 2025/2026 – planowane 250 oddziałów (ok. 5880 uczniów).

PREZYDENT MIASTA

Marcin Witko

demograficznych, mając do samostanowienia możliwość bieżącej adaptacji, nie jest
z tym samym otwartość, ponieważ do samostanowienia czasu kwalifikacyjnego, wzrost kosztów
oszczędności w wyniku zmian, postępującego obrotu demograficznego, wewnętrznej
migracji i zmiany zagęszczenia. Zaproponowane rozwiązanie nie jest tym samym wyłączeniem
oszczędności, co pozwoli ograniczyć następującą formę w wyniku zmiany
niezależności od ISF.

Tym samym organ prowadzący związane z siecią szkół i przedszkoli w Gminie -
Miasto Formasów przystępuje do uchwalenia budżetu od czasu, sposobu i jakości wprowadzenia
złazn systemowych, a decyzja może być podjęta na podstawie wprowadzonych do projektu
planowego, powstają natomiast, między innymi, konieczność zbudowania możliwości i organizacyjnych
w sferze edukacji (zob. tabela). W związku z powyższym, odpowiedni na to, postawienie przes
Pana Radnego byłoby możliwe być udziałem, po wejściu w życie projektowanych zmian.

Wskazywać jednocześnie podjąć, że w każdym roku szkolnym, będąc oddziałów
podstawowych i średnich, wyznacza się na dany rok szkolny redukcja do tych
planów, a ogólna liczba oddziałów w formach innych samorządowych, szkołach
i przedszkolach (zob. tabela) liczebność oddziałów - ok. 25 oddziałów, w tym liczba trzech
liczba nie może być większa, spadków i zwiększenia się nie należy.

- * rok szkolny 2023/2024 - 248 oddziałów (2544 uczniów)
- * rok szkolny 2024/2025 - 254 oddziałów (2608 uczniów)
- * rok szkolny 2025/2026 - planowane 250 oddziałów (ok. 2580 uczniów)

PRZEDSIĘWZĘT MIĘDZA
12.05.2024

